

יציאת שבת
5:20

ויצא לאור לעילו נשמת הקודש

מיבאל יצחק מלך ואברהם פולדמן הילך

פרשת מקץ, כשלו תשע"ה

שבת מברכין

שנה שלושים ושמש, גיליון מס' 10

גלוון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

ירח און

הוזהה בנסיבות, האם זה בא בנסיבות?

כידוע, אין אדם שלא טעה בחיו, בהפעלת שיקול דעת ובאופן קבלת החלטות. ישנים מצבים, לעיתים לאחר זמן ולעיתים מיד עם ההתרחשויות, שבהם אדם מגלה כי טעה וקשה לו להודות בכך. אדם, אמנם, רואה את טענותו "כשות בצהרי היום", אך למעשה הוא מתכחש לה. השאלה: ומה ומהו מה מניע את האדם להתכחש ולהדיח את העניין? בפרשנותו, אף יוסף בפנסים בו, חס רואים אותו, כפי שכותב: "ניפור יוסף את אחיו ומס לא הפחה" (מב, ח).

היתכן, שאף אחד מהחברים, באמת, לא הכיר אותו: היה אכן שאף אחד מהחברים לא פקפק בנסיבותיו. האחים נתפסו בתשובה: הוא דומה ליוסף, אך לא יתכן שישוף שלט, הרי הוא היהודי, דברי מחר עיליי בישיבה הליטאית - "חבורון" בירושלים, שעושהليلות קבאים בלימוד הגמרא, ופה הוא שוכן את האקדח מתחת למרא שלו בבית-המדרשה בדרך לפועלה של ה"הגננה"; כאן הוא לומד דיניות, ופה הוא בקורס קצינים של צה"ל; כאן הוא כותב: "הציבור החלוני מאבד את המקוריות שלו, מושפע מהתוכנית האחורה ברדי ובטלויזיה", וכך הוא דואג להקים מוסד שיעביר חוגים לילדיו מזוקה, בטענה: "אני שואף לראות ילדים עזים בגדיים מבלבלים. כבר שנים אני מנשה ואני מצליח לפענה את אישיותו המורכבת של סבא שלי. אני קורא את קורותיו ואת המאים שכתב ומסתבך. פה הוא

הו אבן משפחתו של מקדש הצוינות - הרב אברהם יצחק הכהן קוק, ופה הוא תלמידו של המנהיג החרדי היסטרורי - ה"חזון-אייש". אז מי הוא היה באמותי אכן נראה, לו חי הימים? מה הייתה השकפת עולמו?AMA של ספרה, שהוא היה הכל ביחיד. "שילוב כזה שאין היום. פשוט, אין. אתה

לא יכול לומר דבר כזה. גם חרדי וגם ציוני, גם רב וגם איש צבא, גם משכילים וגם ירא-شمמים. הוא

היה אחד וייחיד ומוחיד. שהוא שאי אפשר להסביר". אבל היא לא אובייקטיבית.

מצטט ידידיה את שמעו מפי הסופר חיים באר: "תגיד", שאלתי אותו - מנצל את העבודה

שסופסוך מצאתני מישחו או ביקטיבי - "ואיך היה סבא שלי? איזה מין טיפוס?" וחיים באר ענה:

"סבא שלך היה שלוב כזה שאין היום. פשוט, אין. אתה לא יכול למצוא דבר כזה. גם חרדי וגם

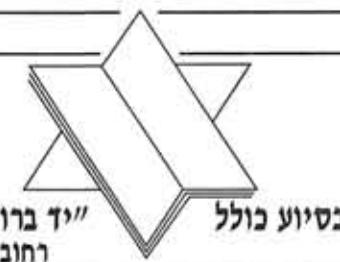
ציוני, גם רב וגם איש צבא, גם משכילים וגם ירא-شمמים. הוא היה אחד וייחיד ומוחיד. שהוא שאי

אפשר להסביר".

תנצבה

ראש חדש בטבת יהיה ביום שני וביום שלישי הבעל"ט
המולד יהיה ליל שני, שעה 10, - 31 דקות

לקוראים: מאמרים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חבי המערכת: הרב אברהם פום, משה רום, נפתלי עיר, יהודה מלך
העירכה בסיע אברכי כלול יד ברוומן ללימודיו הוראה ודיניות, בית שפרא, רחובות

טלפון: 08-9412048

אתרם באינטרנט: www.pirsumah.com/siach

הדף: דפוס ש.ה.ר. רחובות טל. 08-9475106

חי חד

הדברים מוקדשים לע"ג אבי ומורי, ר' משה חיים חדד בן שברצה ז"ל, נלב"ע כ"ח בכסלו תשנ"א ונכתבו לחיזוק כל חיליל צה"ל ולשמרתם מכל רע

גilioון זה מוקדש לע"ג ר' ייחיאל רבינזון ז"ל בן הרב שלמה אשר זלמן ז"ל
נלב"ע ד' בטבת תשס"ט

כמו כן מוקדש גilioון זה ע"י משפחת גולדין
לע"ג ר' ירחהמיאל ישראל ב"ר יצחק שמחה גולדין ז"ל

נלב"ע נור שישי של חנווה, ל' בכסלו תשע"א

נתקבלת תרומה משפחות בצר ורבינוביץ

לע"ג האם, מרת מלכה ביסטריצר ע"ה בת הרב צבי הערש מרגליות ז"ל
נלב"ע שבת חנווה, ב' בטבת תשס"ד

נתקבלת אף תרומה מאת ר' יוסף ז"ל, נלב"ע כ"ט בכסלו תשל"ד
לע"ג אביו, ר' מנחם מנדלב"ר צבי ז"ל, נלב"ע כ"ט בכסלו תשל"ד

תנצבה

אין ספק:ABA השלים עם שלוחו של יוסף, המתגאה, המביא דיבבה, המעורר שנאה ומדינס".

דבריו המקוריים של הרב בן-נון, עוררו תגובות שונות, ובעיקר - גרכו לומדים נוטפים להצעת הסבראים אלטרנטיביים. אחד מהם היה הרב חנן פורת ז"ל, שאט התשובה לשאלת, كيف בקבוקות קרייה בסיפורו של עגנון – "והיה עזקה למשורר". בסיפור זה, הגעה שמות-כוב לאזני אשטו של מנשה-חימס על מות בעלה, ועל טמך שמוועה זאת נישאה לאחיך ואף הרתה לו. מנשה-חימס חזר לעירנו בוצאי'ץ' ומוגלה את מר גורלו. בלב כך, הוא נוטל את החלהטה להעלים את העדודה. שהוא חי, וכן מבלחה את שארית ימיו בבית הקברות. באופן דומה – טובע הרב חנן פורת – הבין יוסף, שאם יתגלה לאביו ויחשוף את מה שהעשה לו אחיו, הוא עלול להביא לפירוק המשפחה. רק כהושורה השעה לכך, ואולי לאו שליטה, התגלה יוסף לאחיו והצליה לשמר על שלומות משפטה עיקב.

בכיוון אחר, הולך תלמידים של שני אלה – הרב יעקב מדן. לדבריו, לא זו בלבד שIOSUF לא רצה פפרק את המשפחה, אלא אף דאה עצמו אחראי להחרזהה למומב. התנכורותו לאחיו וככל מעשיו עם מתחילה ועד סוף, נעודו להזכיר אוטם מהלך של תיקון וחזרה בתשובה. יוסף פעל לא רק לשקלות האחים במישור של "בן אדים לאחיו", אלא גם לשקלות "בן אדים למקום".

איתי וייס

"מתורתם"

יוסף ומנשה-חימס

הרמב"ן בפרשנה קושיה מורתתקת, וכך הוא אומר (mb, ט): "כי יש לתמה, אף שעמד يوسف במצרים ימים רבים, והוא פקיד ונגיד בית שר גדור במצרים, אך לא שלח كتاب אחד לאביו להודיעו ולנקמו?"

תשובתו היא (שם): "אבל את הכל עשה יפה בעתו, לקים החlampות, כי ידע שיתקימו באמות". לעומת זאת, יושב מתחווים ל, כדי שיטחיל בעיליה, כדי שבסוף התהילך, גם הוריו יבואו להשתחוות לו.

לעתינו, זה מסביר, למה יוסף לא מתודע מיד לאחיך, כדי ל��ר את צער אבי, המתאבל על מותו (שם): "וילולו כן, היה יוסף חטא גדוול לצער את אביו, ולהעמידו ימים רבים בשכול ואבל על שמווע ועליו. ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת, אין לא לחמול על שיבת אבי! אבל את הכל עשה יפה בעתו, לקים החlampות, כי ידע שיתקימו באמות. גם העניין השני, שעשה להם בגביע, לא שתהיה כוונתו לעצרים. אבל חשב, אולי יש להם שנאה בבניין, שיקנאו אותו באחבות אביהם בקאנאטם בו. או שמא הרגש בניין, שהיה בים ביוסוף, ונולדה בינויהם קטטה ושטה. וכך לא רצה שילך עמם בניין, אולי ישלו בו ידם, עד בודקו אותם באחבותו".

הרמב"ן גם מוצא קשר בין החלומות, לבין אשמת הריגול: הוא ראה, שהם לבדים השתחווו לו, והוא מבין, שהחלומים הראשונים התגשים. סבור יוסוף, שהחלומותיו הם נבואים, שיש להגשים, ולכן יוסוף, שהחלומותיו הם נבואים, בו גם אביו ואמו (בבלה) מתחווים ל, כדי שיטחן. לכן הוא מתחילה בעיליה, כדי שבסוף התהילך, גם הוריו יבואו להשתחוות לו.

גם הרמב"ן (שם) אומר, שישך צרך להיות בה טעם או הגינוי לעליתו: "העלילה הזאת, יצטרך להיות בה טעם או אמתלא, כי מה עשו, להיות אחים?!" והוא מביא שני תירוצים: "וואלי, ראה אותם אנשי תואר ונכבדים לבושי מקהל כלם, ואמר להם: אין דרך אנשים נכבדים בכם לבוא לשבור אורקל, כי עבדים רבים לכם. ויתכן, שהיו בתקילת הבאים מארך כנען, והוא טעם ייבאו בני ישראל לשפר בתוך הבאים, כי היה הרוב בארץ כנען, וכי עתה באו מטעם הראשונים. ניאמר להם יוסף ירוגלים אקס', כי מארץ כנען לא בא אליו אדם לשבור אורקל. וזה טעם (הסביר שאלו): 'מאיין באטס', שאמור להם בתחילת (שם, פסוק ז)".

היאוש הנורא, מפנה מקום להשלמה שקבעה עם מורה. אכן מנוס עד מהמקונה, החודה כתער: האחים שכנו את אבא! לפני? אחריו? אין יודעי או יוסף או בולנו!...

מנחים אדלשטיין

"חנוך לנער"

שאלת השאלה, מקובלנו "טומאה - דחויה בצדורה". כאשר מדובר במצוות שעל הצדורה לקיימה ולא ניתן לקיימה בטהרה, מקיימים אותה אפילו בטומאה. אם כך, יכולים היו המכבים, להדילק את המנורה אפילו בטומאה? זאת ועוד, וכי רק שכן היה חסר להם? הרי המנורה עצמה, כמו כל kali המקדש, הייתה טמאה ולכן במסופר, תקעו החשמונאים שפודים של ברזל ובهما הדילקו (ראה מנותות כה, ב!).

נראה, שהסתוט טמן בעצם מאבקם של החשמונאים. הנה נתראר לעצמו פירושם באחד מהעתונים הנפוצים, על האירוע במודיעין. בודאי הייתה מופיעה בותרת: "חדרי-קיצוני, רצח' ליבראל מתקדם השואף להשתלב במרחבי". אותו חדרי-קיצוני, גורר את עם ישראל למלחמה מול כח חזק ואדר. הכנסה לבית המקדש והדילקט הנוראות, והוכיחה, כי "פאתה היהיטה זאת, היא נפלהת בעיניינו" (תהלים קיח, ב). לכן, כיון שהנס היה נשל הידור מצווה, ללא הסתמכות על הטומאה הדחויה בצדורה, גם קיום המצויה לזכר הנס נעשית בדרך של "מחדרין מן המהדרין", עד כמה צרכיהם אנו למדוד ליקינו. נפתלי יערוי

מחדרין מן המהדרין

הגמרה בשבת (כא, ב) אומרת: "מצנת חנוכה - נר איש וביתנו. והmhדרין - נר כל אחד ואחד. והmhדרין מן mhדרין, مكانו זאליך - פוחת והולך; וביתו הלל או מדריך שטמְנָה, مكانו זאליך - מזעיר אחוט, مكانו זאליך - מוסיף והולך".

יום ראשון - מדריך אחוט, مكانו זאליך - מוסיף והולך. ואנו מכירinos מחלוקת רבות בטורא. בדור כל, מתייחסות המחלוקת לעיקר הדיון: האם הדין הוא כך או אחרת. מחלוקת בעניין הידור מצווה ולא עד אלא הידור שבhidur, נראית להיות שלא במקרה. וכי מצינו מחלוקת בעניין כמה נטי סוכה יש לשים בסוכחה? וכי מצינו מחלוקת לעניין כמה "תוספות שבת"? יש עיקרון, שמוסיפים מהחול אל הקודש, כמה מוסיפים? "אחד המרבבה ואחד הממעיט". מה הביא איפוא למחלוקת לא עיקר הדיון של הדילק נר חנוכה, אלא בשאלת מהי צורת הידור? לא עוד, אלא לכל עם ישראל מתקדים את מצות נר החנוכה בהידור, דהיינו "מוסיף והולך"!

אם נבדוק את המספר על נס חנוכה, נגלה פרטיהם מעניינים, כך נאמר במסכת שבת (שם, שם): "מיין חנוכה? קתנו רבנו: בכ"ה בכטלי יומי חנוכה תפמיא אינון, דלא למספַד בהזון ודלא להתענות בהזון, שכשנכנסו יוונים להיכל-טען כל השמננים שביכיל, וכשגבורה מלכות בית חשמונאי ונצחים, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדילק יום אחד, נעשה בו נס והדילקו ממנו ימים. לשנה אחרת, קבעו ועשאים ימים טובים בהלול והודאה".

5 בשם) ורבים נוספים פסקו, שאסור להדילק בשמן שביעית.

אמנם, הרוב שמדובר ואיזור העיר, שכוראה, יש תשmisim המותרים לאור נר חנוכה [ראיה, למשל, "משנה ברורה" (סימן תרגע, סק"א) ו"ביבאו הלכה" (שם, ד"ה ויש)] ואם כן לכוראה נחשב שכן יש לו הנאה ומותר להדילק. וכותב, שמכל מקום, כיון שעיקר ההדילקה היא לשם מצווה ובזה אין לו הטהה שהרי "מצוות - לאו להינתן ניתנו", אם כן, שאר ההנאות המותרות - בטלות לעיקר ההדילקה. על כן, יש להחמיר כדעת הפסוקים הניל שאין להדילק בשמן זה.

מאיידך, הרוב שלמה זלמן אויערבך ("מנחות שלמה" - ח"א, סימן מב) פסק, שמותר להדילק בשמן זה, לפי שגמสะ שימושו בשמן לפרסום את הנס על ידי הארחת הנוראות, הריהו נחשב שימוש להנאה, ואף ש"מצוות - לאו להינתן ניתנו", אין הכוונה שאין הנאה, דוודאי נהנה ושותה מארוד לעשות רצון הבודא יתברך שמו, אלא דלא אסורה תורה באיסורי הנאה. הנאה כי אם הנאה הגוף ולא הנאה מצווה.

הרב בן-ציון אבא שאול ("אור לציון" - שביעית ס"ק מט), הרב משה שטרנבוּך ("מודעים זמינים" - ח"ב, סימן קמה), הרב שמואל ואזנור ("שבט הלוי" - ח"א, סימן קפ"ד, אות א), "עודת הרובנות הראשית" - שביעית תשע"ט ("בצאת השנה", עמוד נ, סעיף ח), הרב מרוצי אליו (קטייף שביעית", פרק סד, הערת

פינה דהאלבה

הדלקת נר חנוכה

בשמון הקדוש בקדושים שביעית

הפסוקים דנו, האס מותר להדילק נר חנוכה בשמן של שביעית. פירות שביעית-אסורים בהפסד, כאשר משתמש בהם לצורך נר חנוכה - נחשב כהנאה האס שימוש לצורך הדילק נר חנוכה לאדם. כמו כן, לאדם, לעניין אסור זה. (השנה זה לא שכיח, כיון הרידיב"ז ("פאת השולחן" - שביעית ה, ט) פסק,

שאסור להדילק בו נר חנוכה, שהרי אסור להשתמש לאור נר חנוכה ("שולחן ערוך", סימן תרגע, א) ונמצא שהדילקתו הוא מפסידו, שהרי אינו משתמש בשמן לצורך הנאה.

גם ר' מאיר אריך ("אמריו יושר" - ח"א, סימן ק), ה"חיזון איש" ("דרך אמונה" - הלוות שמטפה פ"ה, ס"ק מט), הרב משה שטרנבוּך ("מודעים זמינים" - ח"ב, סימן קמה), הרב שמואל ואזנור ("שבט הלוי" - ח"א, סימן קפ"ד, אות א), "עודת הרובנות הראשית" - שביעית תשע"ט ("בצאת השנה", עמוד נ, סעיף ח),